

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 23-24 marca 2010 r.
na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu
Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
dotyczącej oceny jakości kształcenia na kierunku „biotechnologia”
na poziomie stacjonarnych studiów pierwszego stopnia oraz jednolitych magisterskich.

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający w składzie: dr hab. Jacek Bielecki (przewodniczący, ekspert PKA), dr Maria Młot (członek PKA), prof. dr hab. Anna Skorupska (ekspert PKA), mgr Agnieszka Socha-Woźniak (ekspert ds. formalno – prawnych PKA), Ksenia Badowska (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

2. Krótka informacja o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Państwowa Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na kierunku „biotechnologia” prowadzonym w Uczelni. Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Władze Uczelni stworzyły bardzo dobre warunki do pracy zespołu wizytującego. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedłożonego przez Uczelnię Raportu Samooceny, przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji dotyczącej: organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni i Wydziału, jego pracownikami i studentami ocenianego kierunku oraz hospitacji zajęć dydaktycznych.

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach jako Uczelnia kształcąca studentów w zawodach medycznych na 5 wydziałach, zlokalizowanych w największych miastach województwa śląskiego, wpisuje się w strategię województwa dotyczącą rozwoju kapitału ludzkiego w zakresie dwóch priorytetów dziedzinowych: edukacji oraz ochrony zdrowia. Celem strategicznym powyższych priorytetów są dwa kierunki działania: poprawa jakości i dostępności szkolnictwa oraz jego dostosowanie do aktualnych i prognozowanych potrzeb rynku i poprawa stanu zdrowia mieszkańców regionu oraz zapewnienie powszechności dostępu do świadczeń zdrowotnych. Podstawowa misja uczelni sprowadza się przede wszystkim do kształcenia studentów – zgodnie z obowiązującymi standardami nauczania, w zakresie danej gałęzi wiedzy medycznej, dla kierunku: lekarski, lekarsko-dentystyczny, ratownictwo medyczne, farmacja, analityka medyczna, pielęgniarstwo, położnictwo, fizjoterapia, zdrowie publiczne, kosmetologia, biotechnologia, przygotowując przyszłych absolwentów do wykonywania zawodów medycznych, a także do kształcenia kandydatów do samodzielnej pracy naukowej i dydaktycznej, prowadzenia badań naukowych, we współpracy z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowo – badawczymi. Ponadto do misji Uczelni należą świadczenia wysoko specjalistycznych usług zdrowotnych, zgodnie z obowiązującymi standardami jakości, zapewniających potrzeby zdrowotne mieszkańców regionu oraz podnoszenie kwalifikacji zawodowych absolwentów uczelni medycznych, lub absolwentów kierunków przydatnych w zawodach medycznych, realizowanego w ramach szkoleń specjalizacyjnych i ciągłych (ustawicznych).

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Śląski Uniwersytet Medyczny powstał na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z 20 marca 1948 r. jako Akademia Lekarska z siedzibą w Bytomiu. Od 20 czerwca 2007 roku Śląska Akademia Medyczna nosi nazwę Śląski Uniwersytet Medyczny, a jej siedzibą (od 1971 r.) są Katowice. Przemianowanie zostało dokonane w trybie ustawowym, na podstawie art. 3 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z 27 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 164, poz. 1365, z późn. zm.). Śląski Uniwersytet Medyczny jest medyczną Uczelnią publiczną działającą na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym z dn. 27 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 164, poz. 13, z późn. zm.), Statutu Uczelni uchwalonego w dniu 14 czerwca 2006 r. na mocy uchwały 121/2006 Senatu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach oraz Regulaminu studiów (uchwalonego w dniu 27 kwietnia 2007 r. uchwałą nr 139/2007 Senatu Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach). Nadzór nad Uczelnią sprawuje minister właściwy do spraw zdrowia.

Zgodnie ze Statutem organami kolegialnymi Uczelni są: Senat i Rady Wydziałów, a jednoosobowymi: Rektor i Dziekan (odpowiednio § 36 i § 50 Statutu Uczelni).

Organy Uczelni oraz **Wydziału** zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Podczas wizytacji przedstawiono akty wyborów Władz na kadencję 2008-2012.

Skład organów kolegialnych zgodny jest z przepisami powszechnie obowiązującymi oraz Statutem Uczelni. Zakres kompetencji organów uczelnianych i wydziałowych przedstawiono w **załączniku I a**.

Zasady przyznawania pomocy materialnej w Uczelni reguluje „Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.” Regulamin nie budzi zastrzeżeń. Zasady odbywania studiów reguluje „Regulamin studiów w Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach”. Regulamin studiów został pozytywnie zaopiniowany przez Samorząd Studencki co potwierdza stosowna uchwała. Regulamin nie budzi zastrzeżeń. Zasady odpłatności za usługi edukacyjne reguluje Zarządzenie Nr 78/2009 z dnia 28.08.2009 r. Rektora Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach. Na wizytowanym kierunku nie odbywają się studia w trybie niestacjonarnym. Regulamin nie budzi zastrzeżeń.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Wydziałem kieruje Dziekan. Organem kolegialnym jest Rada Wydziału. Obecny skład Władz Wydziału podano w **załączniku I b**. Kadra naukowo – dydaktyczna Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej Śląskiego Uniwersytetu Medycznego spełnia wymogi gwarantujące nie tylko sprawny przebieg procesu dydaktycznego, ale również wymogi gwarantujące prowadzenie badań naukowych.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1. Informacja o liczbie studentów

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	Uczelni	Wydziału	Uczelni	Wydziału
Studia stacjonarne	6310	1499	210	71
Studia niestacjonarne	1321	206	16	0
Studia stacjonarne (dydaktyka w j.ang.)	383	0	0	0
Razem	8014	1705	226	71

Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach kształci 8.014 studentów (nie uwzględniając

uczestników studiów doktoranckich), w tym 6.693 na studiach stacjonarnych (83,51 %) oraz 1.321 na studiach niestacjonarnych. Uczelnia spełnia zatem z dużym nadładkiem wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie może być mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. W wizytowanej jednostce studenci stacjonarni stanowią prawie 88 %.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Wydział Farmaceutyczny z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu prowadzi kształcenie na czterech kierunkach studiów:

- farmacja – jednolite studia magisterskie (oceny pozytywne: KAUM w 2004 r. oraz PKA w 2005 r.);
- analityka medyczna – jednolite studia magisterskie (oceny pozytywne: KAUM w 2004 r. oraz PKA w 2006 r.);
- **biotechnologia** ze specjalnością *biotechnologia medyczna* – studia I stopnia (I-III rok) oraz jednolite studia magisterskie (IV-V rok). Jest to pierwsza ocena kierunku;
- kosmetologia – studia I i II stopnia (ocena PKA w 2007 r.).

Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych: doktora oraz doktora habilitowanego nauk medycznych w dyscyplinie biologia medyczna (odpowiednio od 1998 i 2003 roku), a także doktora nauk farmaceutycznych (od 1988 roku).

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów (stan na dzień 22.03.2010.r.)

Tabela nr 2. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		stacjonarnych	niestacjonarnych	
I stopnia	I	40	-	40
	II	38	-	38
	III	38	-	38
jednolite magisterskie	IV	47	-	47
	V	47	-	47
Razem		210	-	210

Wnioski: Organy kolegialne i jednoosobowe Uczelni, podejmują decyzje zgodnie ze swoimi statutowymi kompetencjami. Władze wywiązują się z obowiązków przewidzianych dla organów uczelni przez ustawę. Dostrzegalne jest stałe zainteresowanie kształceniem na kierunku „biotechnologia”, jednak udział studentów ocenianego kierunku w ogólnej liczbie studentów Wydziału jest niewielki (stanowi tylko 12,3 %). W miarę rozwoju naukowego kadry na kierunku biotechnologia możliwy będzie zwiększony nabór na studia.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1. Ocena zgodności sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie.

Na kierunku „biotechnologia” Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach realizowane są studia I stopnia oraz IV i V rok jednolitych studiów magisterskich. Studia II stopnia rozpoczną się w roku akademickim 2010/2011. Absolwent studiów I stopnia posiada umiejętności pozwalające na podejmowanie zadań o charakterze interdyscyplinarnym

na styku technologii i współczesnych metod biologii eksperymentalnej. Wykazuje znajomość podstaw analityki, diagnostyki i podstawowych prac badawczych z użyciem materiału biologicznego. Jest przygotowany do podjęcia studiów II stopnia. Absolwent studiów II stopnia dysponuje rozszerzoną wiedzą teoretyczną, która pozwala na opis, wyjaśnianie procesów i zjawisk zachodzących w przyrodzie i życiu codziennym. Jest przygotowany do projektowania i prowadzenia eksperymentu oraz prac badawczych z zakresu biotechnologii, ma wpojone nawyki ustawicznego dokształcania i rozwoju zawodowego. Jest przygotowany do podjęcia studiów III stopnia. Absolwent kończących się jednolitych studiów magisterskich posiada wiedzę i umiejętności wymienione w sylwetkach absolwenta I i II stopnia. Specyfiką *biotechnologii* na Wydziale Farmaceutycznym ŚUM jest ukierunkowanie na biotechnologię medyczną i farmaceutyczną. Określona przez Uczelnię sylwetka absolwenta jest zgodna z uregulowaniami zawartymi w standardach kształcenia oraz spełnia kryteria kwalifikacji absolwenta przyjęte w ramach Procesu Bolońskiego.

1.2. Ocena zasad rekrutacji.

Zasady przyjęcia na I rok studiów na kierunek „biotechnologia” ŚUM oraz limit miejsc na stacjonarne studia I stopnia określone są corocznie Uchwałą Senatu (uchwała 28 maja 2008 roku określa zasady rekrutacji na rok 2009/2010). Postępowanie kwalifikacyjne na stacjonarne studia stopnia obejmuje: - dla kandydatów legitymujących się „nową maturą,” uzyskanie odpowiedniej liczby punktów z egzaminu maturalnego, w zakresie rozszerzonym z biologii i chemii.

- dla kandydatów ze „starą maturą”, uzyskanie odpowiedniej liczby punktów z egzaminu pisemnego organizowanego przez Uczelnię, z biologii i chemii na poziomie rozszerzonym „nowej matury”. O przyjęciu na kierunek decyduje miejsce na liście rankingowej.

1.3. Ocena realizacji programu studiów.

Studia I stopnia trwają 6 semestrów, liczba realizowanych w okresie studiów godzin równa jest 2209, którym przypisano 180 punktów ECTS. Treści podstawowe realizowane są w wymiarze 330 godzin. Treści kierunkowe oprócz przedmiotów ujętych w standardach zawierają przedmioty ściśle związane z działalnością naukowo-badawczą Wydziału, ukierunkowaną na biotechnologię medyczną i farmaceutyczną. Suma realizacji godzin przedmiotów kierunkowych równa jest 1560 (zalecenia standardów 570 godzin). W zasadniczych częściach planów studiów i programach nauczania istnieje zgodność ze standardami kształcenia dla kierunku „biotechnologia”. W przedstawionych w raporcie samooceny szczegółowym programie studiów brakuje zalecanych przez standardy zajęć z zakresu ochrony własności intelektualnej oraz ergonomii i bezpieczeństwa pracy. Obowiązkowe szkolenie studentów pierwszego roku z BHP nie może być zaliczone jako przedmiot ujęty standardami. Sekwencja przedmiotów jest prawidłowa, jednak w ofercie jest zbyt mało przedmiotów do wyboru (tylko 2% przy zalecanych 30%). Studia II stopnia będą trwały 4 semestry, liczba realizowanych godzin wynosi 1174, którym przypisano 120 punktów ECTS. Treści podstawowe są zgodnie ze standardami, treści kierunkowe zawierają przedmioty ujęte w standardach oraz przedmioty ukierunkowujące absolwentów na biotechnologię medyczną i farmaceutyczną. W planach studiów II stopnia jest bogata oferta przedmiotów do wyboru (około 40% przy zalecanych 30%). Po uzupełnieniu braku wcześniej wymienionych przedmiotów w planie studiów I stopnia, plany studiów I i II stopnia gwarantują osiągnięcie celów kształcenia i uzyskanie kwalifikacji deklarowanych w sylwetce absolwenta *biotechnologii* ŚUM.

1.4. Ocena systemu ECTS.

Zgodnie rozporządzeniami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2006 i 12 lipca 2007 na kierunku „biotechnologia” został wprowadzony system ECTS. W przypisaniu odpowiedniej liczby punktów poszczególnym przedmiotom uwzględniono : trudność przedmiotu, liczbę realizowanych godzin oraz czas pracy własnej studenta, poświęcony opanowaniu i pogłębieniu treści wykładowych i ćwiczeniowych. W każdym roku studiów student musi uzyskać na zaliczenie 60 punktów, po 30 na semestr (z małymi wyjątkami np. semestr V 27, a VI 33 punkty). System punktacji ECTS umożliwia międzynarodową wymianę studentów. W latach 2006/2009 z tej możliwości skorzystało 9 studentów wizytowanego kierunku.

1.5. Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej.

Wydział zapewnia studentom odpowiedni dostęp do informacji związanych z tokiem studiów oraz wszystkimi innymi sprawami studenckimi. Zasady zaliczania przedmiotów podawane są na pierwszych zajęciach. Nauczyciele akademicki dostępni są w czasie konsultacji co znacznie poprawia współpracę student - nauczyciel akademicki. Wydział nie posiada Internetu bezprzewodowego w budynkach Wydziału. Komputery z dostępem do Internetu znajdują się jedynie w bibliotece w ilości sztuk czterech. Studenci zgłaszali, iż mogą korzystać z komputerów pracowników na każdej z Katedr co umożliwia im dostęp do większej ilości specjalistycznych wiadomości, ponieważ poza Uczelnią nie mają do nich dostępu oraz możliwości pobrania z sieci. Mimo to Uczelnia powinna zapewnić lepszy dostęp studentom do Internetu. Dziekanat nie jest dostępny dla studentów codziennie. Poza tym są wyznaczone godziny, w których mogą oni przyjść do dziekanatu, co powinno ulec zmianie.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji osiągnięć studentów.

Na wizytowanym kierunku odstępiono od cotygodniowego odpytywania i regularnego egzekwowania wiedzy zarówno na ćwiczeniach jak i seminariach. Przyjęto zasadę, kontrolowania wiedzy systematycznie co 3-4 tygodnie, po uprzednim ustaleniu terminu kolokwium ze studentami. Przy końcowej ocenie z ćwiczeń laboratoryjnych brana jest również pod uwagę sprawność wykonywania doświadczeń, a na seminariach i ćwiczeniach audytoryjnych aktywność w dyskusji. Opanowanie wiedzy wykładowej przez studenta weryfikowane jest na egzaminach kończących dany przedmiot, obowiązkowo w formie ustnej z przedmiotów kierunkowych i zawodowych oraz w dowolnie przyjętej formie dla innych przedmiotów. Weryfikacja umiejętności nabytych przez studenta odbywa się także poprzez wprowadzone na Wydziale egzaminy praktyczne z przedmiotów kierunkowych lub zawodowych.

2.2. Analiza skali i przyczyn odsiewu.

Odsiew studentów na „biotechnologii” dotyczy tylko studentów I i II roku studiów I stopnia. Liczba studentów na I roku jest mniejsza o około 24% w stosunku do liczby studentów przyjętych, a na II roku – około 7,3%. Na III roku i jednolitych studiach magisterskich odsiew jest zerowy. Główną przyczyną stosunkowo dużego odsiewu studentów I roku jest traktowanie tego roku studiów jako okres przejściowy, służący do uzupełnienia braków wiedzy wyniesionej ze szkoły średniej, a następnie przeniesienie się na inne kierunki tj. farmacja, lekarski. Rezygnacja ze studiów na drugim roku wynika zazwyczaj z trudności pogodzenia studiowania na dwóch kierunkach.

2.3. Ocena zasad dyplomowania .

Zasady dyplomowania zawarte są w Regulaminie studiów ŚUM. Warunkiem uzyskania tytułu magistra lub licencjata jest zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk przewidzianych w planach studiów, w terminie zgodnym z organizacją roku akademickiego. Studia licencjackie kończą się egzaminem, który powinien odbyć się w terminie nie przekraczającym trzech miesięcy od daty uzyskania ostatniego zaliczenia. Na jednolitych studiach magisterskich student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego pracę magisterską. Obrona pracy i egzamin magisterski odbywa się przed trzyosobową Komisją, W skład której wchodzi : dziekan lub prodziekan, promotor i recenzent. Wyboru tematu pracy magisterskiej student dokonuje wg ustalonego na Wydziale harmonogramu : - na posiedzeniu pierwszej Rady Wydziału, Katedry informowane są o liczbie prac magisterskich do realizacji, następnie studenci IV roku zapisują się w Dziekanacie na tematy prac konkretnych Katedr lub Zakładów. Imienne, kompletne listy magistrantów oraz tematy prac z nazwiskami promotorów akceptuje kierownik danej Katedry i odsyła je do dziekanatu. Tematy prac magisterskich ostatecznie zatwierdza Rada Wydziału. Po dokonaniu wyboru tematu pracy przez studenta sporządzany jest dokument, w którym podaje się : nazwę jednostki, w której student będzie realizował temat, imię i nazwisko studenta, temat pracy magisterskiej i nazwisko opiekuna pracy. Opiekunem pracy może być samodzielny pracownik naukowy lub za zgodą Rady Wydziału nauczyciel akademicki ze stopniem doktora co najmniej od 3 lat. W ostatecznym wyniku studiów uwzględnia się średnią ze studiów, z pracy magisterskiej oraz ocenę z egzaminu magisterskiego. Na dyplomie wpisuje się ocenę uzyskaną przez uśrednienie w/ w składowych. Na ŚUM obowiązuje połówkowa skala ocen.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia.

Kształcenie na kierunku „biotechnologia” odbywa się wg planu i programu studiów opracowanymi w zgodzie z obowiązującymi standardami. Wiedza przekazywana studentom przez wyspecjalizowaną kadrę naukową, specjalistyczna aparatura badawcza oraz metody badań naukowych przekładają się na efekty kształcenia w specjalnościach biotechnologii medycznej i biotechnologii farmaceutycznej. Absolwent jest przygotowany do sprawnego poruszania się na styku technologii i współczesnych metod biologii eksperymentalnej. Ma również kwalifikacje do podejmowania współpracy ze specjalistami z innych dziedzin w zakresie projektowania procesów technologicznych w obszarze: medycyny, farmacji, diagnostyki laboratoryjnej, ochrony środowiska, bromatologii .

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1. Ocena stosowanych metod dydaktycznych.

Oferta dydaktyczna kierunku obejmuje wykłady, ćwiczenia, lektoraty i seminaria. Na Wydziale mylnie interpretuje się zajęcia zwane seminarium. W praktyce uniwersyteckiej nazwą tą określa się zajęcia z licencjatami lub magistrantami. Na seminariach pogłębia się wiedzę z wybranej dziedziny, niejednokrotnie bardzo specjalistycznej, mieszczącej się w obszarze zainteresowań grupy seminaryjnej. Natomiast na kierunku biotechnologicznym ŚUM seminariami są ćwiczenia konwersatoryjne przewidziane dla poszczególnych przedmiotów. Podczas ćwiczeń laboratoryjnych wykonuje się zadania praktyczne, seminaria mają charakter dyskusji, lektorat opiera się na konwersacji, wykłady realizowane są metodami podającymi. Na ŚUM nie działa system kształcenia na odległość. Jego uruchomienie ma nastąpić w bieżącym roku akademickim. Studenci korzystają z systemów informatycznych podczas zajęć ćwiczeniowych, seminaryjnych, oraz podczas realizacji części doświadczalnej i teoretycznej pracy magisterskiej. Celem podniesienia atrakcyjności zajęć stosuje się zestawy do prezentacji multimedialnych, rzutniki foliogramów, a materiały prezentowane za ich

pomocą przygotowują nauczyciele akademicki. Ze względu na specyfikę studiowania osoby niepełnosprawne nie wybierają tego kierunku.

3.2. Ocena dostępności i jakości sylabusów.

Sylabusy dla poszczególnych przedmiotów powinny uwzględniać: nazwę jednostki prowadzącej kierunek, nazwę kierunku i ewentualnie nazwy specjalności, nazwę przedmiotu, określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymaganiami wstępnymi, liczbę godzin zajęć dydaktycznych z określeniem ich formy (wykład, ćwiczenia laboratoryjne, konwersatoryjne, seminaria), liczbę punktów ECTS, założenia i cele przedmiotu oraz treści programowe (oddzielne dla wykładów i ćwiczeń), stosowane metody dydaktyczne, wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej oraz nazwisko osoby lub osób prowadzących zajęcia.

Mimo przyjętej na Wydziale jednolitej konstrukcji sylabusów, nie zawierają one większości elementów zawartych w powyższym wykazie. Zaleca się dostosowanie sylabusów do w/w wymagań. Dostępność do sylabusów jest niedostateczna, gdyż udostępniane są tylko w dziekanacie. Nie są umieszczone na stronie internetowej, ani w tablicach ogłoszeń dla kierunku biotechnologicznego.

3.3. Ocena praktyk studenckich.

Studenci kierunku biotechnologicznego odbywają praktyki zawodowe po II roku studiów licencjackich i po III i IV roku jednolitych studiów magisterskich. Są to praktyki wakacyjne, trwające 4 tygodnie. Funkcje opiekuna praktyk pełni powołany przez Dziekana nauczyciel akademicki ze stopniem naukowym doktora. Miejscem praktyk jest wybrane przez studenta laboratorium o profilu działania: analitycznym, ochrony środowiska, badania bioprocessów przemysłowych, kontrolno - badawczym, naukowo-specjalistycznym. Szczegółowy zakres praktyk zawodowych oraz sposób ich zaliczania zawarty jest w Ramowym Programie Praktyk Zawodowych dla kierunku „biotechnologia”. Nad prawidłowym przebiegiem praktyki kontrolę sprawuje kierownik laboratorium, w którym student odbywa praktykę lub osoba przez niego wyznaczona. Praktyki są wizytowane przez opiekuna praktyki lub innego upoważnionego przez Dziekana nauczyciela akademickiego. Działający na wizytowanym kierunku system realizacji i kontroli praktyk jest prawidłowy i zgodny ze standardami kształcenia.

3.4. Ocena organizacji studiów.

Studia na „biotechnologii” ŚUM są prowadzone tylko w systemie stacjonarnym. Rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego. Okresem rozliczeniowym jest rok akademicki, a okresami zaliczeniowymi są semestry zimowy i letni. Warunkiem zaliczenia roku jest uzyskanie przez studenta wszystkich zaliczeń objętych planem studiów danego roku i uzyskanie 60 punktów ECTS. Semestralny rozkład zajęć podawany jest do wiadomości studentów najpóźniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem semestru. Zajęcia dydaktyczne realizowane są w grupach studenckich, których liczebność ustala Senat po uwzględnieniu specyfiki zajęć. Z planu studiów wynika, iż obciążenie godzinowe studentów w semestrze jest mniej więcej równomierne (średnio 365 godzin z małymi odchyleniami na plus lub minus), ilość egzaminów równa jest 3 lub 4 w zależności od semestru. Zajęcia odbywają się od poniedziałku do piątku w godzinach 8⁰⁰ - 20⁰⁰. Praktyki zawodowe są integralną częścią toku studiów.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć.

Hospitowane zajęcia prezentowały wysoki poziom merytoryczny i metodyczny. W zależności od formy zajęć prowadzone były z użyciem sprzętu multimedialnego lub w dobrze wyposażonych laboratoriach.

Załącznik Nr 4 – Informacje dotyczące hospitowanych zajęć

Wnioski: Plany studiów i programy kształcenia są zgodne ze standardami i gwarantują osiągnięcie zakładanych w sylwetce absolwenta kwalifikacji w obszarze biotechnologii medycznej i farmaceutycznej. System ECTS został wdrożony prawidłowo i spełnia swoje zadania, organizacja toku studiów jest prawidłowa, poziom prowadzonych zajęć dydaktycznych jest wysoki. Minusem jest zbyt mała oferta przedmiotów do wyboru, niewłaściwe przypisanie ćwiczeniom konwersatoryjnym rangi seminariów. Sylabusy należy przeredagować zgodnie z obowiązującymi zasadami i muszą być bardziej dostępne.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia.

1.1. Struktury organizacyjne monitorujące proces dydaktyczny na kierunku „biotechnologia”

Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej nad zapewnieniem jakości kształcenia czuwają Rady Programowe dla wszystkich kierunków. W skład Rady wchodzi: przewodniczący Rady Programowej, pięciu członków - przedstawicieli nauczycieli akademickich oraz dwóch przedstawicieli studentów. Nadrzędnym celem działalności Rady Programowej jest monitorowanie i analizowanie procesu kształcenia. Rada programowa dokonuje corocznego przeglądu planów i programów studiów pilnując, by treści nauczania w ramach różnych przedmiotów stanowiły integralną całość, eliminuje powtórzenia tych samych treści wykładanych w ramach różnych przedmiotów. Rada Programowa czuwa również nad zgodnością treści kształcenia z aktualnymi standardami. Uaktualnione plany i programy studiów są corocznie zatwierdzane na posiedzeniu Rady Wydziału poświęconym tylko dydaktyce. Na Wydziale nie funkcjonuje tak ważny miernik jakości kształcenia jakim jest analiza losów absolwenta i ocena jego umiejętności zawodowych przez pracodawcę.

1.2. Ocena wyników kształcenia.

Weryfikacja wiedzy i wyników kształcenia opiera się na podstawowych narzędziach tj.: egzaminy, kolokwia, zdolność do samodzielnego rozwiązywania problemów na zajęciach specjalizacyjnych i fakultatywnych. Możliwość oceny jakości kształcenia stwarzają również Wydziałowe Konkursy Prac Magisterskich oraz uczestnictwo w konkursie Primus Inter Pares.

1.3. Zapewnienie jakości kadry dydaktycznej.

Zgodnie ze Statutem SUM co cztery lata dokonywana jest ocena kadry dydaktycznej. Kryteria oceny pracowników naukowo-dydaktycznych dotyczą: prowadzonych badań naukowych, dydaktyki oraz prac organizacyjnych. Oceny dokonuje Zespół Oceniający pod przewodnictwem Dziekana na podstawie formularzy wypełnianych przez bezpośredniego przełożonego ocenianej osoby. W ocenie brana jest też pod uwagę opinia studentów zawarta w ankietach wypełnianych przez studentów pod koniec semestru. Podwyższaniu jakości zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli akademickich sprzyjają hospitacje zajęć przez Kierowników Jednostek Organizacyjnych oraz Prodziekana ds. studenckich.

1.4 . Formy wsparcia studentów.

Studenci uzyskują wsparcie we wszystkich sprawach dotyczących przebiegu studiów, zarówno ze strony nauczycieli jak i pracowników dziekanatu. Studenci mają możliwość konsultacji u pracowników naukowo - dydaktycznych w czasie dogodnym dla studentów. Godziny pracy dziekanatu, dyżury Dziekanów ustalane są w porozumieniu z Samorządem Studenckim. Na Wydziale funkcjonuje Rada Pedagogiczna, w której skład wchodzi: Dziekan, Prodziekani, opiekun studentów danego roku, starosta roku, przewodniczący Samorządu Studenckiego. Zadaniem Rady Pedagogicznej jest rozwiązywanie problemów studenckich dotyczących studiowania. W sprawach nie dotyczących nauki studenci mogą się zwracać do opiekuna roku.

1.5 . System informacji o poziomie zadowolenia studentów.

Głównym źródłem informacji o zadowoleniu studentów są ankiety studenckie , w których studenci wyrażają swoją opinię o sposobie prowadzenia zajęć, umiejętności przekazywania treści wykładowych, kulturze w kontaktach ze studentami. Minusem jest brak ankiet dla studentów oceniających pracę administracji (szczególnie dziekanatu). Brak też jest jednostki, która zbierałaby informacje od absolwentów o stopniu zadowolenia z ukończonych studiów.

1.6 . Dostępność informacji o studiach na kierunku „biotechnologia” ŚUM.

Informacje na temat oferty kształcenia na kierunku „biotechnologia” kandydaci na studentów mogą znaleźć w Informatorze aktualnym dla danego roku akademickiego. Informator zawiera dane na temat: charakterystyki studiów, sylwetki absolwenta, wykazu umiejętności nabywanych w trakcie studiów oraz program studiów. Informacji na temat oferty kształcenia dostarcza „Dzień otwarty” Wydziału organizowany w kwietniu. W programie tego dnia odbywają się interesujące wykłady, istnieje możliwość zwiedzania Katedr i Zakładów, spotkania z nauczycielami akademickimi i studentami.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach dotyczące wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia.

2.1 . Opinia studentów.

Ankietyzacja na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej w Sosnowcu odbywa się systemem elektronicznym. Zakres pytań ankiety jest adekwatny do sprawdzenia jakości kształcenia w obrębie przedmiotu, jednak próbka studentów biorących udział w ankiecie jest zbyt mała, aby dokładnie stwierdzić czy zajęcia odbywają się na dobrym poziomie.

2.2. Opinia prezentowana przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W ogólnej opinii nauczycieli akademickich kształcenie na kierunku „biotechnologia” ŚUM jest na wysokim poziomie. Cechą wyróżniającą te studia jest ukierunkowanie treści nauczania na biotechnologię medyczną i farmaceutyczną. O wysokim poziomie kształcenia świadczy wg pracowników liczba publikacji z udziałem studentów, działalność kół naukowych, powiązanie działalności naukowo-badawczej z dydaktyką. Obawę pracowników wzbudza fakt niewystarczających nakładów finansowych na dydaktykę, oraz funkcjonujący w dydaktyce etat wykładowcy dla magistrów. Istnieją obawy, iż te dwa elementy mogą wpłynąć niekorzystnie na jakość kształcenia. Zbyt duże pensum obowiązujące starszego wykładowcę

może hamować rozwój naukowy młodego pracownika i sprzyjać pogłębianiu obserwowanego starzenia się kadry samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych.

3. Działalność Biura Karier.

Śląski Uniwersytet nie posiada Biura Karier Studenckich, mimo to studenci nie skarżyli się na brak pomocy ze strony Wydziału ze znalezieniem praktyki oraz pracy. Mimo to ta sytuacja powinna ulec zmianie, gdyż instytucja Biura Karier Studenckich jest bardzo potrzebną na Uczelni, zajmującą się nie tylko doraźną pomocą absolwentom w znalezieniu pracy, ale również pomaga w poszerzeniu umiejętności miękkich, poprzez organizację ciekawych szkoleń.

Wnioski: Na wizytowanym kierunku system zapewnienia jakości kształcenia zawiera wszystkie kluczowe elementy: coroczna analiza i korekta programu studiów, systematyczna ankietyzacja studencka, cykliczna ocena pracowników naukowo-dydaktycznych oraz hospitacje zajęć. Nad sprawnym funkcjonowaniem systemu czuwa Komisja Programowa złożona z nauczycieli akademickich i studentów. W opinii pracowników zbyt niskie nakłady finansowe na dydaktykę oraz etat starszego wykładowcy dla młodych stażem nauczycieli akademickich może w przyszłości zagrozić obniżeniem jakości kształcenia.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

W ocenianym okresie liczba tytułów i stopni naukowych była znaczna. Oznacza to, że rozwój kadry przebiega prawidłowo, co dobrze rokuje na przyszłość Wydziału.

Tabela nr 3. Liczba nauczycieli akademickich jednostki (stan na 15.03.2010r).

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
				W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy
Profesor	15	15(2)	-	-	-
Doktor habilitowany	31	19(6)	12	-	-
Doktor	131	62(5)	67(7)	2	-
Pozostali	40	22	18	-	-
Razem	217	118(13)	97(7)	2	-

* dane podane w nawiasie dotyczą nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

Wnioski: Na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej zatrudnionych jest 217 nauczycieli akademickich w pełnym wymiarze czasu pracy, w tym 15 profesorów tytularnych, 31 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 131 ze stopniem naukowym doktora. Dla 215 nauczycieli akademickich Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy. Wyraźny trzon ogółu kadry Uczelni stanowią osoby ze stopniem naukowym doktora (ponad 60 %). Profesorowie stanowią prawie 7 %, a doktorzy habilitowani ponad 14 %.

Tabela nr 4. Liczba stopni i tytułów naukowych

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	8 (3)	1 (1)	2 (2)
2006	8 (5)	4 (4)	2 (2)
2007	14 (7)	5 (5)	1 (1)
2008	7 (4)	3 (3)	1 (1)
2009	9 (2)	3 (1)	3 (2)
Razem	46 (21)	16 (14)	9 (8)

Wnioski: Dostrzegalny jest dynamiczny i regularny rozwój naukowy kadry Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. Istotny jest również fakt, iż prawie wszystkie stopnie doktora habilitowanego oraz tytuły naukowe uzyskane zostały przez osoby związane z ocenianym kierunkiem studiów.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku:

Wszyscy wliczeni przez Uczelnię do minimum kadrowego nauczyciele akademicy spełniają warunek określony w § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.) - są zatrudnieni w Uczelni na podstawie mianowania lub umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy, nie krócej niż od początku roku akademickiego i Uczelnia stanowi dla nich podstawowe miejsce pracy (w rozumieniu art. 109 ust. 2 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym).

Wszystkie wymienione osoby spełniły również warunek § 8 ust. 3 wspomnianego wcześniej rozporządzenia z dnia 27 lipca 2006 r., tj. przeprowadzą osobiście na kierunku co najmniej 60 godzin zajęć dydaktycznych, w przypadku nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, oraz co najmniej 90 godzin w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora.

Oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego pozwoliły na stwierdzenie, że spełnione wszystkie te osoby spełniły również warunek określony w art. 9 pkt. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, zgodnie z którym jeden nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego nie więcej niż dwukrotnie, w tym tylko do jednego minimum kadrowego kierunku studiów drugiego stopnia.

W ocenianym okresie liczba tytułów i stopni naukowych była znaczna. Oznacza to, że rozwój kadry przebiegał prawidłowo, co dobrze rokuje na przyszłość Wydziału.

Wniosek: Wydział spełnia podstawowe wymagania w zakresie minimum kadrowego.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „biotechnologia” do liczby studentów na tym kierunku **jest spełniony** (stosunek ten nie może być mniejszy niż 1 : 60 - § 11 pkt. 5 rozporządzenia w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia). Przy 210 studentach wynosi ok. 1:13.

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Ogólnie jest zgodność między specjalnością a rodzajem prowadzonych zajęć i dorobkiem naukowym pracowników naukowych. W przypadku niektórych osób obserwuje się zbyt dużą różnorodność prowadzonych zajęć dydaktycznych, co niewątpliwie stanowi duże obciążenie dla pracowników szczególnie z tytułem zawodowym magistra. Wynika to przypuszczalnie z konieczności wypełnienia pensum, jednakże ilość różnych zajęć na osobę powinna być zredukowana. Nie należy zapominać, że pracownicy muszą obok zajęć dydaktycznych prowadzić badania naukowe z których są rozliczani. Udział wykładowców zagranicznych w procesie kształcenia zdarza się raczej sporadycznie.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Zasadniczym problemem podnoszonym na spotkaniu z zespołem oceniającym był fakt zatrudnienia młodych absolwentów uczelni na etatach wykładowcy z obciążeniem dydaktycznym równym 360 godz. Należy przyznać, że jest to niezrozumiała decyzja Senatu Uczelni, która powoduje, że bardzo młodzi ludzie przejmują znaczną część zajęć dydaktycznych od kadry bardziej doświadczonej w stopniu doktora czy doktora habilitowanego. Powoduje to spowolnienie rozwoju naukowego i wymaga ogromnego wysiłku ze strony młodych pracowników naukowo-dydaktycznych, ponieważ awans na stanowisko asystenta zależy od uzyskania odpowiedniej liczby punktów za publikacje naukowe w określonym czasie. Można się domyśleć, że nie zawsze ten pierwszy etap pracy kończy się pomyślnie, aczkolwiek szczególnie ambitni i zdolni absolwenci radzą sobie dobrze z tym problemem.

Podkreślano, że ankieta oceny nauczycieli przez studentów prowadzona internetowo nie sprawdza się. Są trudności ponieważ studenci rzadko uczestniczą w tych ocenach.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich prowadzone są starannie, zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji, w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Teczki zawierają wykazy znajdujących się w nich dokumentów, dokumenty ułożone są w porządku chronologicznym, a ich kopie poświadczone są za zgodność z oryginałem.

Wszyscy przedstawieni w minimum kadrowym nauczyciele akademicy posiadają aktualne orzeczenia lekarskie oraz zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Akty mianowania i umowy o pracę zawierają wymagane prawem elementy.

Uczelnia stosuje wzór oświadczenia o wyrażeniu zgody na zaliczenie do minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów, jak również o zatrudnieniu w Uczelni jako w podstawowym (lub dodatkowym) miejscu pracy stanowiący Załącznik nr 2 do Uchwały Nr 828/2008 Prezydium PKA z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie kryteriów oceny spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego, na poziomie studiów I i II stopnia (z późn. zm.).

Wnioski: Warunki formalne w zakresie minimum kadrowego ocenianego kierunku studiów zostały spełnione. Akta osobowe nauczycieli akademickich prowadzone są prawidłowo. Warunki kadrowe Wydziału są wystarczające dla prowadzenia dwustopniowych studiów na kierunku „biotechnologia”. Wykształcona kadra naukowa o ciekawych specjalizacjach

medycznych czy z zakresu biologii molekularnej oraz wyposażenie laboratoriów w specjalistyczny nowoczesny sprzęt pozwalają na właściwy rozwój kadry i osiągnięcie zamierzonych celów naukowych przez pracowników.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Wydział Farmaceutyczny prowadzący kierunek „biotechnologia” uzyskał 1 kategorię, ustaloną przez Komisję Badań na rzecz Rozwoju Nauki, Rady Nauki, na podstawie rozporządzenia Ministra Nauki i Informatyzacji z dnia 30 czerwca 2006 r.

Zajęcia dydaktyczne na kierunku „biotechnologia” prowadzą pracownicy co najmniej 14 zakładów naukowych o różnym profilu badawczym. Ogólnie można określić, że aktywność naukowa pracowników tych Zakładów mieści się w zakresie biotechnologii medycznej i farmaceutycznej, ze znacznym udziałem biotechnologii molekularnej.

Główne kierunki prowadzonych badań naukowych w niektórych Zakładach naukowych Wydziału Farmacji przedstawiono w **załączniku V a**.

Badania finansowane są ze środków przeznaczonych na badania statutowe i własne Uczelni, oraz ze środków uzyskanych z grantów (**załącznik nr Vb**). W ocenianym okresie było realizowanych 6 grantów MNiSW (aktualnie 4 granty) kierowanych przez pracowników różnych Zakładów Wydziału Farmacji. Uczestniczono w charakterze współwykonawców w kolejnych 10 grantach MNiSW. W 2008 r. pozyskano znaczne środki finansowe na dwa projekty w ramach Mechanizmu Finansowego EOG i Norweskiego Mechanizmu Finansowego (595 771 EUR) oraz na projekt rozwojowy współfinansowany przez UE, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (1 mln PLN). Realizacja tych projektów przewidziana jest na lata 2009-2013.

Całkowity dorobek naukowy pracowników na ocenianym kierunku badań opublikowany w postaci artykułów naukowych i opracowań monograficznych oraz poziom finansowania przedstawiono w **Załączniku nr 6**. Załącznik nie obejmuje roku 2009, w którym aktywność grantowa pracowników wzrosła.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

System wspierania rozwoju kadry Wydziału Farmacji obejmuje:

- preferowanie projektów doktorskich i habilitacyjnych przy rozdziale środków finansowych na badania własne (Regulamin Wydziałowej Komisji Nauki),
- urlopy naukowe na sfinalizowanie pracy doktorskiej lub habilitacyjnej (Statut Uczelni § 111),
- wyjazdy młodych pracowników nauki na zjazdy i konferencje naukowe oraz na staże zagraniczne.

Obecnie toczy się postępowanie o uzyskanie stopnia i tytułu naukowego osób stanowiących minimum kadrowe „biotechnologii”:

- stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych, w dyscyplinie – biologia medyczna (dr Ilony Bednarek, adiunkt Zakładu Biotechnologii i Inżynierii Genetycznej; wszczęcie przewodu habilitacyjnego na Wydziale Farmaceutycznym SUM),
- i tytułu naukowego *profesora nauk farmaceutycznych*, dr hab. n. chem. Januszowi Kasperczykowi w Katedrze i Zakładzie Biofarmacji. Ocenę dorobku wydawniczego i wdrożeniowego zamieszczono w **załączniku Vc**. Najważniejsze osiągnięcia naukowe wynikające z działalności naukowej przedstawiono w **załączniku V d**.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

Studenci wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale, mają możliwość uczestniczenia w pracach Studenckich Kół Naukowych. Uczelnia zapewnia studentom możliwość korzystania z laboratoriów w celach naukowych. W roku 2009/2010 jest zarejestrowanych 18 STN w Jednostkach Organizacyjnych Wydziału. W Kołach tych, pod kierunkiem opiekunów, którymi są nauczyciele akademicy, pracuje 237 studentów. W tej grupie jest 78 studentów kierunku „biotechnologia”. Studenci regularnie uczestniczą w studenckich konferencjach naukowych krajowych i międzynarodowych, biorą aktywny udział w organizowaniu wydziałowych, ogólnopolskich i międzynarodowych konferencji Studenckich Towarzystw Naukowych, co przynosi wymierne korzyści w postaci nagród i wyróżnień. **Załącznik Ve** przedstawia listę publikacji naukowych i doniesień konferencyjnych z udziałem studentów Wydziału. Studenci wizytowanego kierunku uczestniczą w pracach dziesięciu Kół Naukowych. Uczestniczą w wielu badaniach, w których wspomagani są przez Uczelnię. Studenci w ramach Kół Naukowych uczestniczą aktywnie w konferencjach naukowych przedstawiając swoje prace. Działalność Kół Naukowych działających w obrębie Wydziału, w których w pracach uczestniczą studenci kierunku „biotechnologia” jest na bardzo wysokim poziomie co widać po wielu wygłoszonych referatach oraz po pracach badawczych Kół. W ostatnich latach studenci Kół Naukowych organizowali lub współorganizowali 3 istotne konferencje naukowe związane tematycznie z biotechnologią (**załącznik V f**).

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

W ostatnim okresie (2006-2009) kilka osób uczestniczyło w wymianie studenckiej w programie Socrates Erasmus i w zagranicznych praktykach studenckich. Wymiana międzynarodowa ma tendencje wzrostowe, ale nie jest jeszcze najmocniejszą stroną prowadzonego kierunku. Przykłady wymiany zebrano w **załączniku Nr V g**.

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

Wnioski: Przedstawiony materiał obrazuje zadawalający poziom badań naukowych prowadzonych przez pracowników ocenianego kierunku biotechnologia. Badania naukowe mają ścisły związek z aktywnością dydaktyczną Wydziału i mieszczą się w dziedzinie biotechnologii medycznej i farmaceutycznej. Badania są prowadzone metodami molekularnymi z wykorzystaniem nowoczesnej aparatury. Współudział w siedmiu projektach międzynarodowych wysokonakładowych wskazuje na znaczną aktywność pracowników naukowo-dydaktycznych Wydziału. Wymiana międzynarodowa pracowników i studentów odbywa się jednak w stosunkowo niewielkim stopniu.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Obecnie, w skład Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej wchodzi 34 Jednostki Organizacyjne (w tym cztery Katedry z dwoma Zakładami). Wykaz bazy lokalowej przedstawiono w **załączniku nr VI a**. W obiektach dydaktycznych Wydziału znajduje się łącznie 6 sal, w których odbywają się wykłady, a ponadto – sale seminaryjne, ćwiczeniowe – w tym laboratoria, zlokalizowane przy Jednostkach Organizacyjnych Wydziału Farmaceutycznego z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej. Sale wykładowe

i seminaryjne wyposażone są w sprzęt audiowizualny, pozwalający na prowadzenie zajęć dydaktycznych zgodnie z obowiązującymi wymogami. Infrastruktura informatyczna Uczelni zapewnia w ramach wszystkich katedr Uczelni oraz w Domach Studenta dostęp do sieci Internetu, co stanowi wystarczającą podstawę do uruchomienia systemu kształcenia na odległość.

Zgodnie z informacją w Raporcie samooceny i Władz Wydziału Biblioteka Wydziałowa posiada 24 300 woluminów książek ogółem, w tym księgozbiór czytelniany stanowi 3250 woluminów. W zbiorach biblioteki znajduje się 2897 jednostek inwentarzowych czasopism w formie drukowanej (166 tytułów). W latach 2006 – 2009 zakupiono 21 tytułów książek w 1944 egzemplarzach do dydaktyki na kierunku „biotechnologia”. Oddział Biblioteki Głównej w Sosnowcu posiada łącza internetowe, przez serwer Biblioteki Głównej. Procesy gromadzenia, opracowania i udostępniania realizowane są w zintegrowanym systemie bibliotecznym „ALEPH”. W celu rozszerzenia swoich możliwości, Biblioteka korzysta z dostępu do regionalnej biblioteki medycznej: Biblioteka Główna SUM z jej oddziałami (Katowice-Ligota, Zabrze z filią w Rokitnicy), a także innych sieci poprzez katalogi on-line wszystkich bibliotek medycznych w Polsce oraz sieci bibliotek uniwersyteckich i instytucji naukowych w kraju (możliwość przeglądania zasobów tych biblioteki i sprowadzanie kopii źródeł naukowych przez wypożyczalnię międzybiblioteczną). Możliwy jest także dostęp do zasobów czasopiśmiennictwa naukowego w bibliotekach polskich przez system DOCMED i zagranicznych przez system SUBITO oraz zamawiania i sprowadzania kopii artykułów w postaci plików elektronicznych za pośrednictwem wymienionych systemów. Aktualnie w dostępie sieciowym Biblioteka posiada następujące bazy danych: Medline, Embase, SCI, Cochrane Library, Proquest, Polska Bibliografia Lekarska, Bibliografia Publikacji Pracowników SUM, wykaz materiałów zjazdowych, czasopisma elektroniczne (w załączniku wybór czasopism elektronicznych w ramach tematyki z biotechnologii). Oddział Biblioteki Głównej w Sosnowcu posiada także dostęp do elektronicznych materiałów naukowo-dydaktycznych, książek zagranicznych na platformie EBRARY, portali medycznych, farmaceutycznych i przyrodniczych.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia (z części studenckiej).

Obiekt dydaktyczny wizytowanego Wydziału, w którym odbyło się spotkanie ze studentami został oceniony dobrze. Według opinii studentów sale są dobrze wyposażone, przestronne i warunki pracy można określić bardzo dobrymi. Gorzej oceniane są pozostałe budynki oceniane jako przestarzałe i niekomfortowe. Utrudnieniem dla studiujących jest umiejscowienie budynków prawie po całym Sosnowcu co utrudnia znacznie studiowanie. Biblioteka, według opinii studentów, nie jest na wysokim poziomie, brakuje im tam woluminów podręczników i czasopism, zwłaszcza podczas sesji. Studenci zgłosili również problem zbyt małej liczby komputerów, z których mogą korzystać w bibliotece. Domy studenckie zebrały pozytywną opinię, ze względu na remonty oraz ich obsługę, ale należy zwrócić uwagę na bardzo wysokie opłaty miesięczne za akademik, które są nieadekwatne do przedstawianego standardu. Studenci podczas zajęć sportowych mogą korzystać z sali gimnastycznej, basenu lub siłowni. Studenci nie są zadowoleni z małego wyboru zajęć ruchowych, powinno to ulec poprawie. Budynki są przystosowane dla studentów niepełnosprawnych ruchowo. W budynkach znajdują automaty z napojami i batonami oraz w domu studenckim jest dostępny bufet, bardzo dobrze oceniany przez studentów.

Wnioski: Jednostka spełnia warunki konieczne do prowadzenia kierunku. Wiele laboratoriów to odnowione pracownie w starych, ale odrestaurowanych budynkach. Uczelnia wciąż dąży do zapewnienia lepszych warunków nauczania. Wskazana jest kontrola Biblioteki Wydziałowej pod kątem liczby egzemplarzy podręczników i czasopism niezbędnych do nauczania biotechnologii, a także sprzętu komputerowego przeznaczonego dla studentów.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

Biuro samorządu znajduje się w Domu Studenckim, biuro zaopatrzone jest podstawowe rzeczy potrzebne do funkcjonowania samorządu, takie jak komputer, drukarka telefon itp. Samorząd wydziałowy wraz samorządem uczelnianym organizuje szereg wydarzeń kulturalnych, między innymi Juwenalia, Akcję Krwiodawstwa. Samorząd studencki reprezentuje studentów w Radzie Wydziału, Senacie, komisjach senackich i stypendialnych. Wszystkie działania mogą wykonać w ramach przyznanego budżetu na działalność samorządową. Studenci stanowią ponad 20% składu Rady Wydziału i Senatu, a także większość w komisjach stypendialnych. Studenci działający w strukturach Samorządu dobrze oceniają współpracę z Władzami Wydziału.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Działalność komisji stypendialnej jak i odwoławczej komisji stypendialnej nie budzi zastrzeżeń. Studenci również nie mieli uwag co do działania systemu stypendialnego Uczelni, ale zgłaszali uwagi co do niskich stypendiów. W wizytowanym Wydziale są wydawane indywidualne decyzje stypendialne w trybie przewidzianym Kodeksem Postępowania Administracyjnego.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Studenci pozytywnie wypowiedzieli się na temat Uczelni i kierunku. Studenci byli w stanie wskazać kolegów i koleżanki z starszych lat, którzy po ukończeniu studiów znaleźli dobrą pracę zgodną z kierunkiem studiów.

Regulamin studiów został dobrze oceniony przez studentów, którzy deklarowali jego znajomość. Wszyscy studenci stwierdzili, że jest łatwo dostępny i bez problemu mogą do niego sięgnąć. Prowadzący zajęcia zostali pozytywnie ocenieni za przygotowanie do zajęć, dużą wiedzę w wykładanej dziedzinie oraz życzliwość. Studenci podczas spotkania nie wymienili żadnego prowadzącego, który w jakimkolwiek stopniu oceniany byłby negatywnie, co pokazuje dobrą współpracę nauczycieli akademickich ze studentami. Studenci pozytywnie ocenili Dziekana, którego przedstawili jako osobę przyjazną, pomagającą studentom i zawsze dostępną na dyżurach. Administracja oceniana jest bardzo pozytywnie i mimo tego, iż dziekanat nie jest czynny dla studentów codziennie, studenci zadowoleni są z jego dostępności. Samorząd wydziałowy został oceniony poprawnie. Bardzo dobrze oceniono funkcjonowanie starostów, którzy pośredniczą pomiędzy studentami a Władzami Wydziału i administracją. Studenci zadowoleni są z widocznych pozytywnych zmian na Wydziale. Studenci skarżyli się na bardzo wysokie opłaty związane z powtarzaniem przedmiotu, czy opłaty za pobyt w domu studenckim.

Uwagi: Studencka ocena Uczelni i realizacji kierunku studiów jest wysoce pozytywna. Studenci działający w strukturach Samorządu dobrze oceniają współpracę z Władzami Wydziału. Samorząd wydziałowy został także oceniony pozytywnie.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

Album studenta i księga dyplomów prowadzone są w wersji elektronicznej zgodnie z § 9 oraz § 11 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada

2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634 z późn. zm.). Numer albumu odpowiada numerowi wpisanemu w indeksie studenta i w legitymacji studenckiej, zaś numer dyplomu w księdze dyplomów jest jej liczbą porządkową.

Karty okresowych osiągnięć studenta – prowadzone są zgodnie z § 10 ust. 1 pkt. 2 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Analiza losowo wybranych **teczek studentów**: nowo przyjętych, powtarzających, przebywających na urlopie oraz skreślonych z listy studentów wykazała, iż są one prowadzone poprawnie i zawierają wymagane dokumenty zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów. Stwierdzono, że wszystkie spośród **decyzji** wydawanych w indywidualnych sprawach studenckich wyczerpują wymaganą przepisami formę.

Protokoły zaliczenia przedmiotu prowadzone są poprawnie – wskazane jest jednak wpisywanie daty przeprowadzenia egzaminu (bądź zaliczenia), skreślanie pustych rubryk oraz dostosowanie nazwy do określonej w § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów.

Indeksy - nie stwierdzono w nich poważnych uchybień.

Oglądowi poddano losowo wybrane **dyplomy i suplementy** oraz **dokumenty związane z procesem dyplomowania**. Dyplomy sporządza się poprawnie, w wymaganym przepisami terminie trzydziestu dni od dnia złożenia egzaminu dyplomowego. Protokoły egzaminu dyplomowego prowadzone są prawidłowo, stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie dokumentacji przebiegu studiów - **zaleca się jedynie zmianę nazwy dokumentu**. Uwagi szczegółowe do oceny dokumentacji toku studiów zawarto w **załączniku VIII a**.

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Dostrzeżono jedynie nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia..

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znaczaco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta		X			
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania		X			
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		X			
Cz. II	Efekty kształcenia			X		
Cz. V	Badania naukowe		X			
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		
Cz. VI	Baza dydaktyczna			X		
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		X			

Cz. I, IV, VII	Kultura prawna uczelni i jednostki		X			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		X			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia			X		

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Kierunek „biotechnologia” ma trwałe podstawy utrzymania i rozwoju oparte przede wszystkim na dość szerokich zasobach kadrowych, bogatej i nowoczesnej bazie aparaturowej oraz rozwiniętym badaniom naukowym wspierającym prowadzony kierunek. Wydział spełnia obecnie wymagania minimum kadrowego w zakresie podstawowym, ale dostrzegalny jest dynamiczny i regularny rozwój naukowy kadry. Prawie wszystkie stopnie naukowe doktora habilitowanego oraz tytuły naukowe uzyskane zostały przez osoby związane z kierunkiem „biotechnologia”. Znaczne podniesienie jakości kształcenia na unikatowej specjalizacji medycznej kierunku biotechnologia może nastąpić w wyniku realizacji poniższych uwag:

1. Udział studentów kierunku „biotechnologia” w ogólnej liczbie studentów Wydziału jest niewielki (12,3 %). Wskazany jest, w miarę rozwoju naukowego kadry, zwiększony nabór na studia.
2. Plany studiów i programy kształcenia są zgodne ze standardami i gwarantują specjalizację w zakresie biotechnologii medycznej, ale uboga oferta przedmiotów do wyboru nie pozwala na pełny rozwój sylwetki biotechnologa.
3. Na wizytowanym kierunku system zapewnienia jakości kształcenia działa zgodnie z zasadami, aczkolwiek obecnie zbyt niskie nakłady finansowe na dydaktykę, a także etat starszego wykładowcy dla młodych stażem nauczycieli akademickich może w przyszłości zagrozić obniżeniem jakości kształcenia.
4. Współudział w projektach międzynarodowych wskazuje na znaczną aktywność pracowników naukowych Wydziału, ale wymiana międzynarodowa pracowników i studentów odbywa się jednak w stosunkowo niewielkim stopniu.
5. Jednostka spełnia warunki konieczne do prowadzenia kierunku. Wiele laboratoriów to odnowione pracownie w starych, ale odrestaurowanych budynkach. Widoczne jest stałe dążenie Uczelni do zapewnienia lepszych warunków nauczania. Wskazana jest jednak kontrola Biblioteki Wydziałowej pod kątem liczby kopii podręczników i czasopism niezbędnych do nauczania biotechnologii, a także egzemplarzy sprzętu komputerowego przeznaczonego dla studentów.
6. Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy. Nieliczne niedociągnięcia, które nie wpływają na ogólną pozytywną ocenę tego aspektu działalności Uczelni, mogą być z łatwością usunięte.
7. Brak działalności Biura Karier nie pozwala na ocenę właściwych proporcji i podjęcia właściwych decyzji dotyczących wielu aspektów dotyczących kierunku kształcenia. Ten element kształcenia wymaga natychmiastowej poprawy.

W odpowiedzi na raport Władze Uczelni odniosły się do sformułowanych w raporcie uwag przedstawiając informacje, wyjaśnienia i plany realizacji programu naprawczego. Z nadesłanej odpowiedzi wynika, że wszystkie zalecenia zespołu zostaną wprowadzone w najbliższym czasie.

W imieniu Zespołu Wizytującego PKA
Jacek Bielecki